

Cömertlik ve Helal Rızık Üzerine

*el-Hamdülillahi rabbilâlemin ve'l-âki-
betü li'l-müttekîn. Vessalâtü vesselâmü alâ
seyyidinâ Muhammedin ve alâ âlihî ve sahbihî
ecmaîn. İ'lemû eyyühe'l-ihvân enne efdale'l-
kitâbi kitâbullah ve enne efdale'l-hedyi
hedyü Muhammedin sallallahu teâlâ aleyhi ve
sellem ve şerra'l-umûri muhdesâtühâ ve külle
muhdesin bid'ah ve külle bid'atin dalâleh ve
külle dalâletin fi'n-nâri. Ve bi's-senedi'l-mut-
tasılı ile'n-nebiyyi sallallahu aleyhi ve sel-
leme ennehû kâl:*

الْجَنَّةُ دَارُ الْأَسْخِيَاءِ

el-Cennetü dâru'l-eshiyâ. Tarif etti cen-
neti ya. Bu cennet kimin yeri? Diyor ki: *Dâru'l-
eshiyâ.* Cömertlerin yeridir burası. Buraya gi-
recek insanlar cömert insanlar olacaklar. Bir
misalde hatırımda kalmış. Cömert var, alim
var, şehit var, birisi de gazi mi acaba onu bi-
lemedim.

Dört kişi. Bu dört kişi cennete giriyorlar.
Diyorlar ki hepsi hak benimdir, ben gireceğim
cennete önce diyor. Şimdi şehide soruyorlar,
sen neden bu davayı yapıyorsun?

Canımı verdim yahu. Canımı verdim bundan daha ötesi mi var. Binaenaleyh cennet benim diyor. Ben gireceğim önce. Diyor ki o melek soruyor. Sen bu şehitlikteki dereceyi nereden öğrendin sen? Hocalar söyledi duydum oradan. Eh diyor sen hocanın önüne ne geçiyorsun ya, ayıp değil mi? Hoca diyor ki ben gireceğim şimdi.

Öyleyse ben kazandım hakkı şimdi. Eh Hocafendi sen bu tahsili ne ile yaptın? İşte ağniyanın yardımını ile. Eski zaman yok ki böyle teşkilatlar. E öyleyse sen de onların önüne geçme diyorlar. O zaman hakkı cömert kazanıyor ve önden çekilip yürüyor. Bir rivayette, cömertte sen cömertliği kimden yaptın diyor, o da hocadan öğrendim diyor. Yine hocaya hak veriyorlar. Orada ihtilaf olmuş.

Vellezî nefsi bi-yedihî. Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*in ekseriya yeminleri bu şekildeydi. Vallahi diye yemin etmez, *vellezî nefsi bi-yedihî* [derdi]. Nefsim yed-i kudretinde olan Allahu Celle ve Alâ hakkı için. Yemini böyle ederlermiş.

لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ بَخِيلٌ وَلَا عَاقٌ وَالِدَيْهِ وَلَا مَنَّانٌ بِمَا أُعْطِيَ

Lâ yedhulu'l-cennete. Şu tarif olunan şu cennete giremez kimse. Kimdir onlar?

Bahîlün. Birisi bahîl. Cömerdin mukabili olan. Sıkı adam. Bu giremez, layık değildir cennete. Daha?

Ve lâ âkkun vâlideyhi. Ana babasını dinlemeyen. Onlara karşı asi olan ve onlara enva-i çeşit hakaret eden, şu yapan bu yapan. İki.

Ve lâ mennânün. Üçüncüsü de. *Bi-mâ a'tâ.* Veriyor sonra da başa kakıyor. Ben besledim kerata seni. Sana bu kadar iyiliklerim var. Yaptığın şeyden utanmaz mısın filan diye icap ettikçe de başına kakıyor bu yaptığı iyilikleri. *Mennân* diyorlar buna. Başa kakma. *Mennân.*

Bu üçüne cennet haramdır diyor. Cennete bu üçü giremeyecek. Bu başka rivayetlerde daha çoğalıyor, altıya, sekize, ona çıkarılır. Yani burada kısa olaraktan *bahîl*, *âkk*, *mennân*. *Âkk* diye âsiye diyorlar. *Mennân* da başa kakıcı. Bu hadis Enes *radıyallahu anhdan* rivayet edilmiş.

a. Cuma Gününün Fazileti ve Müslümanın Sorumluluğu

Şimdi yine cumaya geçti.

الْجُمُعَةُ إِلَى الْجُمُعَةِ وَالصَّلَوَاتُ الْخَمْسُ كَفَّارَاتٌ
لِّمَا بَيْنَهُنَّ مَا اجْتُنِبَتِ الْكِبَائِرُ وَالْغُسْلُ يَوْمَ
الْجُمُعَةِ كَفَّارَةٌ وَالْمَشْيُ إِلَى الْجُمُعَةِ كُلُّ قَدَمٍ مِنْهَا
كَعَمَلٍ عِشْرِينَ سَنَةً فَإِذَا فَرَغَ مِنْ صَلَاةِ الْجُمُعَةِ
أُجِيزَ بِعَمَلٍ مِائَتَى سَنَةٍ

el-Cumu'atü ile'l-cumu'a. Cuma'dan cumaya. *Ve's-salavâtü'l-hamsü.* Beş vakit namaz. Sabahtan öğleye, öğleden ikindiye, ikindiden akşama, akşamdan yatsıya, yatsıdan da sabaha kadar ki beş vakittir.

Keffârâtün limâ beynehünne. Bunlar aralarında olan hatalara kefarettir. Tövbesiz olarak. Yani tövbe edemedi bunlar otomatik olarak bu arada olan günahlara kefaret olurlar. Mesela ufak tefek hatalar olur. Bunlar abdest alındıkça, namaz kılındıkça bu hatalar silinir gider.

Me'c-tünibeti'l-kebâiru. Yalnız şu şartla. Büyük günahlardan kaçınmak şartıyla. Büyük

günahlardan kaçınmak şartıyla aradaki ufak günahlara keffaret olur cumadan cumaya, namazlardan namaza, abdestten abdeste bunlar keffaret olur.

Ve'l-guslü yevme'l-cumu'ati. Cuma günündeki gusül. Ki cumanın birçok fedâili vardır. Cuma bahislerinde çok geniş tafsilat vermiştir rahmetlik Hamdi Efendi. Cuma günü Müslümana birçok vazife düşer. Sabahleyin kalkınca güzel gusletmesi, cumadan evvel tıraş olması, temizlenmesi, cuma günü yeni elbise giymesi, yoksa temizini giymesi, yıkanmış temizini giymesi, gusletmesi, misvaklanması, kokulanması, taranması. Cumadan evvel ilk saatte camiye girip ibadetle meşgul olması, cumadan sonra hasta ziyareti, ilim meclislerine gitmek, akrabau taallukat, eş ve dost ziyaretleri yapmak, cumanın fedaili hakkında zikrolunmuştur. Buradaki zikir sadece gusle aittir ki büyüklerimiz derler ki, hiçbir cuma biz guslü terk etmedik ki cuma günü ne yazın ne kışın. Elhamdülillah bugün memleketlerimizde her türlü rahatlıklar kolaylıklar var. Bir banyo yaparsa insan cuma günü, bunu başka zaman yapacağına, pazar günü yapacağına banyosunu

cuma gününe ayırır. Cuma günü banyosunu yapar, temizlenir, cuma namazına gusül abdesti ile gelir.

Bir efendi geldi de kendisi, insanlar hiç bilinmiyor yani. Ben dedi Kur'an okurken boy abdesti almadan okumam dedi. Kur'an okurken boy abdesti almadan okumam katiyen dedi. Kız kardeşi var, sizlere ömür vefat etmişti o münasebetle gelmiş. Kız kardeşi demiş ki, oh abi ne olur, öyleyse o okuduğun hatmin sevabını bana bağışla. Ben yapamadım çünkü bunu diyor. Halbuki o menduptur. Ama bu cuma günündeki gusül muhakkak terk edilmemelidir. Yeni temiz elbise giyip evvel vakitte camiye gelip oturmak. Vaaz varsa vaaz dinlersin, nasihat dinlersin. Yoksa Kur'an okumasını biliyorsan Kur'an'ını alır okursun. Daha bir şey bilemiyorsan tespihcağızını alırsın Allah Allah der geçersin.

Bu cuma günündeki gusül de *keffâretün*. Günahlarına kefarete olur. Bak hem bizi temizlikle şey yapıyor hem de günahlarımıza kefarete oluyor Cenâb-ı Hak. *Ve'l-meşyü ile'l-cumu'ati*. Şimdi bir de camiye gitmek var ya, herkesin evinin bir mesafesi var. *Ve'l-meşyü*

ile'l-cumu'ati küllü kademin minhâ ke'ameli ısrîne seneten. Cenâb-ı Hak çok bol lütuflarda bulunarak her adıma bu kadar senenin sevabını veriyor. *Feizâ ferağa min salâti'l-cumu'ati üçize bi-ameli mietey senetin.* Çok nihayetsiz de bir ecir veriyor Cenâb-ı Hak, bu cuma gününü kıldığından dolayı.

الْجُمُعَةُ وَاجِبَةٌ عَلَى أَهْلِ كُلِّ قَرْيَةٍ وَإِنْ لَمْ يَكُونُوا
إِلَّا ثَلَاثَةً وَرَابِعُهُمْ إِمَامُهُمْ

el-Cumu'atü vâcibetün alâ ehli külli kar-yetin. Yukarıda geçen hadisi burada bir daha başka bir tarikten izah ediyor ki, her köyde cuma vaciptir. *Ve in lem yekûnu illâ selâseten.* Ancak köyde üç kişi var. O üç kişi için de orda cuma vaciptir. *Rabi'uhüm imâmühüm.* Dördüncüsü de imamları. İmamdan gayri üç kişi oldu mu cuma sahih olur orada.

Şimdi yine cennete geçti.

الْجَنَّةُ مِائَةٌ دَرَجَةٍ، وَلَوْ أَنَّ الْعَالَمِينَ اجْتَمَعُوا فِي
إِحْدَاهُنَّ لَوَسِعَتْهُمْ

el-Cennetü mietü deracetin ve lev enne'l-'âlemîne'cteme'û fî ihdâhünne vesi'athüm.

Şimdi bak ne kadar. Âlemîn diyor, âlem demedi. Âlemîn deyince bütün kâinatta ne kadar âlem varsa hepsi dahil. Hepsi bu cennetlerden birisine sokulsa bu bütün âlemler bu cennetin içine sokulsa hiç yokmuş gibi gelir. Hepsi kayboluverir içerisinde genişliğinden dolayı.

b. Helal Kazancın Önemi

إِذَا أَدَّيْتَ الزَّكَاةَ فَقَدْ قَضَيْتَ مَا عَلَيْكَ وَمَنْ جَمَعَ
مَالًا حَرَامًا، ثُمَّ تَصَدَّقَ بِهِ لَمْ يَكُنْ لَهُ فِيهِ أَجْرٌ، وَكَانَ
عَلَيْهِ إِصْرُهُ

İzâ eddeyte'z-zekâte fe-kad kadayte mâ aleyke. Hakkını ödemiş oluyor malının. *Ve men ceme'a mâlen harâmen.* Bir de kazanırken haramdan mal cem etmişse. *Sümme tesaddaka bihî.* Ondan dağıtıyor paraları. Fakat *men ceme'a mâlen harâmen.* Haramdan kazandığı paraları. *Sümme tesaddaka.* Ondan sonra da Ahmet ağa al sana yüz lira, Mehmet ağa al sana beş yüz lira diye tasadduk ediyor. *Lem yekün fîhi ecrun.* Bu paranın hiçbir ecri yoktur. *Ve kâne aleyhi ısruhû.* Yani vebali o adamın üzerinedir.

Haramdan kazandığı paradan ecir talebiyle verirse vebali de onun üzerinedir. Mesela bazen soruyorlar da faiz parasını alıyormuş da yememek kendisi onu ne yapayım diyor. Verir ama verirken sakın ha bunun sevabı da benim olur hayır yapıyorum ya. Bunun sevabı da benim olsun diye ümit yapma. Yalnız o atılacağına zayi olmasın diyerekten bir muhtaca verirken de böyle ver, demişler. Bu sakın alınsın demek değil ha. Oranın yanından bile geçmemek lazım. Onun yanından bile geçmemek lazım.

Bizim bir tanıdığımız bir komşu vardı da bir vakit işini çok parlattı. Zannettik ki herkes ki ne becerikli adam, ne güzel iş görüyor. Meğer bankalardan paraları almış sürüyle, arkasından da ödeyememiş, hapse de attılar ondan sonra. Şimdi hapisten çıktıktan sonra hanımının üzerine yaptı dükkânı. Şimdi bankacılar gelirmiş, sana biz para verelim ya. Demiş, benim ağzım süttten yandı şimdi yoğurdu üfleyip yiyorum. Gidin nereye giderseniz gidin. Ama daha sokulmayın yanıma. Onun için mümkünse onun kapısının önünden bile geçme.

c. Ezan, Namaz ve Saf Düzeni

إِذَا أَدَّنَ الْمُؤَذِّنُ فَهُوَ عَمُودُ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَإِذَا تَقَدَّمَ
الْإِمَامُ فَهُوَ نُورُ اللَّهِ وَإِذَا اسْتَوَتْ الصُّفُوفُ فَهِيَ
أَرْكَانُ اللَّهِ، فَبَادِرُوا إِلَى عَمُودِ اللَّهِ،

İzâ ezzene'l müezzinü fe-hüve 'amûdul-lahi azze ve celle.

Müezzinleri bak Cenâb-ı Hak nasıl yükseltiyor. *Amud*, direktir yani çadırın direği. Direği çadırı nasıl tutuyorsa İslamiyet'i tutan da müezzindir. Ezanlardır yani. O ezanların şerefi çadırın direği mesabesindedir. Ezan gitti mi çadır yıkılır. İslamiyet gider. O ezanların sayesinde kulaklar çınlıyor, gönüllere iniyor, çocuk bunu duyuyor, bu nedir diyor. Müezzin okuyor bizi Allah'a davet ediyor.

Ve izâ tekaddeme'l-imâmü fehüve nûrullahi. İmam da namaza geliyor. O da Allah'ın nurudur diyor. *Ve ize's-tevefeti's-sufûfü fehiye erkânullahi.* Saflarda böyle sıralandı mıydı. Bazen de insan, teessüf de edilmez ya. Her gün beş vakit namaz kılıyoruz elhamdülillah. Her Müslüman biliyor ki bu safın doğru ol-

ması lazım. Bazı camilerde bakıyorum ip çekiyorlar, yani bu kadar da kör müyüz yani? Bir ip çekmeye ne lüzum var. Müslüman safının sağına bakmaktan soluna bakıp da kendisine bir istikamet vermekten de aciz midir? Mutlaka imam ihtar edip yahu biraz ileriye gel, sen de biraz geriye git dese olur mu bu acizane.

Onun için bu Efendimiz zamanında çok dikkat edilirmiş. Ama o zaman Müslümanlar yeni yeni geliyor. Her gün yeni yeni Müslüman geliyorsa bilmiyor. Bilmediği için de öğretilmek için Efendimiz ve Hz. Ömer filan çok dikkat etmişler. Ama bugün artık elhamdülillah biz bunun mirasçısı olarak gelmişiz, saflarımız gayet sık [yapmalıyız]. Öyle seyrek saf da makbul değil. Seyrek saf da makbul değil, bir kere seyrek durmak makbul değil. Sıkışmak lazım insanlarla. Kaynaşmak lazım. Öyle apışıp da rahat namazımı kılayım diyerekten o doğru bir şey değil. Mısırlılar ekseriyetle çok yaparlar. Fakat bize göre öyle değil. Öyleyse, *fe-bâdirû ilâ amûdillahi*. Öyleyse o direk mesabesinde olan ezana, ezan davetine müsaraat edin. Duydunuz mu koşunuz hemen, ki o sizi belalardan muhafaza eder.

Dün misafir bulunduğum yerde bir kitap getirdiler de okurken şöyle bir Hz. Fatma'yı gördüm de okuyayım dedim, oradaki başkaları da dinlesinler dedim. Efendimizin çocuklarını da yazıyor. Yedi tane oğlu, kızları hepsi de evlatsız. Yalnız Hz. Fatıma'nın Hasan ile Hüseyin bir de Muhsin olarak üç evladından silsile kıyamete [kadar devam edecek.] *Innâ a'taynâ*'yı tarif ediyor.

Innâ a'taynâ ke'l-kevser. Yâ Resûlum sana Biz öyle bir nimet verdik ki Kevser nime-tini. O Kevser'e nimeti çeşitli manalar veril-miş. O da demiş ki, Kevser senin zürriyetindir demiş. Kıyamete kadar tükenmez. Hangimizin zürriyetini bir iki nesil sonraya kadar bulabili-riz? Hiç. Ama Peygamberin nesli kıyamete ka-dar hep vardır. Bugün ellerinde şecerelerle ge-ziyorlar onlar. Bu filan falanın, filan filanın ta bakıyorsun Resûlullah'ın kendisine ya Hz. Ha-san'dan ya Hz. Hüseyin'den Resûlullah'a daya-nıyor. Diyor ki burada, bir insan bir belde de bunlara biz eskiden sâdât derdik. Onların baş-larında da yeşil amâme bulunur. Onlar bunla-

rın işaretidir ki herkes tanırdı ki bu sâdâttandır, bu adam. Yeşil başındaki alamet ona işaretir.

Bir adam giderken bakmış ki bu yeşil sarıklı adam içki içip sarhoş olmuş, çamura düşmüş, üstü başı perişan bir halde. Mahiyetinde de kalabalık insanlar varmış, kendisi de büyük bir beymiş anlaşılan. Demiş ki, şu adamı tutun, kaldırın. Atından inmiş kendisi, benim atıma bindirin, götürün evime yıkayın, temizleyin. Üst baş giydirin buna yeni. İşte şu kadar harçlık da verin kendisine. Selametle yerine götürün teslim edin. Akşam Resûlullah'ı görmüş. Demiş Allah senden razı olsun. Benim evladına yaptığın bu hürmetten dolayı senden çok memnun oldum ben. Bahtiyar ol falan diyerekten. Adam sevinçle Resûlullah'ı gördüm diyerekten kalkmış.

Bir aksisi de yine böyle bakmışlar ki yeşil sarık başında, o da düşmüş, içmiş. Beşer değil miyiz ya. Beşer olduktan sonra sâdattan olmuş nerden olursa olsun fark etmez. Şeytan sâdattan olana da musallat, sana da musallat bana da musallat. Hepimizi aldatıyor işte ya. Hepi-

mizi aldattığı gibi onu da aldatmış nefis, şeytan. O da çamurlara batmış. O efendi de geçiyor oradan. Onun da mahiyeti var. Onu o haliyle görünce başını çevirmiş şöyle, nefret ederekten, sâdât olacak şu herif demiş. Şunun haline bak, utanmaz herif diyerekten biraz ağırca konuşmuş, geçmişler. Rüyasında o da görüyor. Resulullah kürsüsüne oturmuş, etrafı meleklerle çevrilmiş, tabaka tabaka önünden İslam cemaati geçiyor. Efendimiz boyuna şefaet ediyor. Bu adam gelmiş Efendimiz de başını çevirmiş. Aman yâ Resulullah senin ümmetinden değil miyim? Niçin bana gelince mübarek başını çevirdin? Sen benim evladıma sen başını çevirdin ya demiş. Başını çevirdin ya. Tövbe etmiş bir daha etmeyeceğim diyerekten de affa uğramış. Onun için kusur hepimizde çok. Kusurlarla muaheze edeceksek birbirimizi bu dünyayı bırakıp ahirete. Kusursuz insan olmaz. Bendeki kusur sende de var. Senin ki belki benimkinden çok. Gözündeki çöpü görmüyor, ötekinin bilmem nesini görüyor demiş. İğneyi kendine dürt, çuvaldızı da başkasına. Kendi hatalarını düşün. Ama birisi hata etse mesela içki içmem ben. İçki içmiyorum ama

başkasını yaparım. Kumar oynaman, hırsızlıkta yapmam. E başka çeşidi vardır. Mesela sen hasedi, kibri, hırsı günah saymayacak mısın? Bunlar hiç mi? Bunların günahı hırsızlığın günahından daha beter. Çünkü bilirsin ki hırsızlık yapıyorum. Tövbe edersin yahut bir şey yaparsın. Fakat kibirden atamazsın kendini ki kibri hiçe sayarsın. Halbuki kibir, Allahu Teâlâ mağrur adamı, *lâ yedhulü'l-cennete* demiş. Kibirli adamın sahibi cennete girmeyecek. Kibirli adam cennete girmeyecek, hatta o cehennemde yanmadıkça, cezasını görmedikçe. Allah, kusurlarımızı affeyle yâ Rabbi!

d. Allah'ın Hayır ve Şer Olan Kulları

إِذَا أَرَادَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ بَعْدَ خَيْرٍ عَسَلَهُ قِيلَ: وَمَا عَسَلَهُ؟ قَالَ: يُحَبِّبُهُ إِلَى جِيرَانِهِ.

İzâ erâdellahu azze ve celle bi-abdin hayran asselehû kîle ve mâ asselehû kâle yühab-bibühû ilâ cîrânihî.

Bak buda çok hoş. Bir insana Allahu Teâlâ hayır murad etti mi diyor, Allah bir kuluna hayır murad etti miydi onu *asselehû*. *Assele* demiş, bilmemiş ashâb *asselenin* ne olduğunu.

Nedir yâ Resulullah *assele*? demiş ki; *yühab-bibühû ilâ cîrânihî*. Onu komşularına sevdilir. Komşuları onu sever. İyilikler yapıyordur komşusuna her türlü. Onun için komşusu onu sever. Bu komşu dersi de acayip bir ders. Memleketler büyüdükçe insanlar bu gibi âdâb-ı ananeleri unutuyorlar. Komşu haklarını bilmez oluyorlar. Bir apartmanda 10, 20 hane birbirlerini tanımıyorlar hiç kimse, alakası yok. Halbuki İslamlığın vazifesi bunlar. Herkes bir aile gibi olacak.

إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بَعْدَ خَيْرٍ فَقَّهَهُ فِي الدِّينِ وَزَهَّدَهُ فِي الدُّنْيَا، وَبَصَّرَهُ عُيُوبَهُ

İzâ eradellahu biabdin hayran fakkahahû fi'd-dîni ve zehhedehû fi'dünyâ ve bassarahû uyûbehû.

Allah kulunu sevdi miydi onu dinde fakih kılar, onu dünyada zahid kılar. *Ve bassarahû uyûbehû*. Başkasının günahını değil, kendi günahın görmekle meşgul eder onu. Hep kendi günahlarını araştırır görür. Başkasının günahını neme lazım der, onları araştırmaz.

إِذَا أَرَادَ اللَّهُ تَعَالَى بِعَبْدٍ خَيْرًا عَجَّلَ لَهُ عُقُوبَةَ ذَنْبِهِ
وَإِذَا أَرَادَ بِعَبْدٍ شَرًّا أَمْسَكَ عَلَيْهِ عُقُوبَةَ ذَنْبِهِ

İzâ eradellahu teâlâ bi-abdin hayran accele lehû ukubete zenbihî fi'd-dünyâ...

Allah bir kulunu severse yaptığı ukubetin cezasını aceleden verir, diyor. Yaptığı hatanın cezasını aceleden verir. Bırakmaz ahirete. Bunların en şeyysi zulümle, ana babaya isyanın cezası ahirete kalmazmış. Başka kabahatlerin cezası ahirete kalır da anayababaya zulümle, bir de etrafındaki insanlara zulmedenlerin cezası ahirete kalmaz derhal tepesine geçirirmiş.

Ve izâ eradellahu biabdin şerran emsik aleyhi ukubete zenbihî. Sevmediği adamın cezasını da ahirete bırakırmış. Yani bazı adamlar der ki işte bu kadar kabahat yapıyoruz da hiçbir ceza geldiği yok. Allah beni seviyor der ama sevmediğinin alametiymiş.

إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِعَبْدٍ خَيْرًا جَعَلَ صَنَائِعَهُ وَمَعْرُوفَهُ فِي
أَهْلِ الْحِفَاطِ وَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِعَبْدٍ شَرًّا جَعَلَ صَنَائِعَهُ
وَمَعْرُوفَهُ فِي غَيْرِ أَهْلِ الْحِفَاطِ

İzâ eradellahu bi-abdin hayran ce'ale sanâi'ahû ve ma'rûfehû fî ehli'l-hifâzi ve izâ eradellahu bi-abdin şerran ce'ale sanâi'ahû ve ma'rûfehû fî ğayri ehli'l-hifâzi.

Huffâz değil *hifâz*. *Hifâz*, demek ehli din ve ehli emanet olan insanlara hayırları, Cenâb-ı Hak sevdiği adamlara hayırlarını bu gibi insanlara nasip edermiş. Sevmediği insanların hayırlarını da dinde ehil olmayan adamlara nasip edermiş. *Fî ğayri ehli'l-hifâz* dediği emanet sahibi değil, dininin ehli değil insanlara. Onlar ya rakı içer ya kumar oynar, şunu yapar bunu yapar.

إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِعَبْدٍ خَيْرًا جَعَلَ غِنَاهُ فِي نَفْسِهِ وَتَقَاهُ
فِي قَلْبِهِ

İzâ eradellahu bi-abdin hayran ce'ale ğınâhu fî nefsihî. Allah bir kulu ile hayır murad ediyorsa onun zenginliğini nefsinde kılar diyor. *Ey ce'alehû kâ'an bi'l-kefâfi.* Yani kefaf miktarına razı olur. *Ve itkâuhû fî kalbihî.* Takvası da gönlündedir.

وَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِعَبْدٍ شَرًّا جَعَلَ فَقْرَهُ بَيْنَ عَيْنَيْهِ

Ve izâ eradellahu bi-abdin şerran ce'ale fakrahû beyne ayneyhi. Sevmediği kulunun da fakirliğini iki kaşının arasına kormuş da fakir olacağım korkusuyla, kanaatsiz bir halde, *harîsan fakîru'l-kalbi.* Harîs, kalbi fakir. Parası çok olsa dahi kalbi fakir, haris olaraktan dünyadan göçerek kaybolur gidermiş.

Allah cümlemizi affetsin. Tevfîkât-ı samedâniyesine mazhar eylesin. Dünyanın fani olduğunu bilip ahireti için dünyada iken çalışanların arasına bizleri de ilhak etsin.

el-Fâtîha!

Mehmet Zahid Kotku
İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

